

Evropský parlament
Kancelář v České republice

SACHAROVOVA CENA

za svobodu myšlení

EPAS seminář, 7. prosince 2022

EU a lidská práva

- v souladu se svými hodnotami v rámci vnějších vztahů podpora demokracie a dodržování lidských práv
- lidskoprávní otázky se promítají do všech jejích politických opatření a programů
- nástroje politiky v oblasti lidských práv, včetně možnosti financování vybraných projektů, doložky o LP součástí dohod, diplomatická prohlášení
- zapojeny všechny evropské instituce

Smlouva o Evropské unii Článek 2

Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a **dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin**. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.

Evropský parlament
Kancelář v České republice

EP a lidská práva

- podvýbor EP pro lidská práva přidružen k výboru pro zahraniční věci
- usnesení – zvýšení povědomí o případech porušování LP, podpora obránců LP
- každoročně ocenění obráncům lidských práv z celého světa – Sacharovova cena

Evropský parlament
Kancelář v České republice

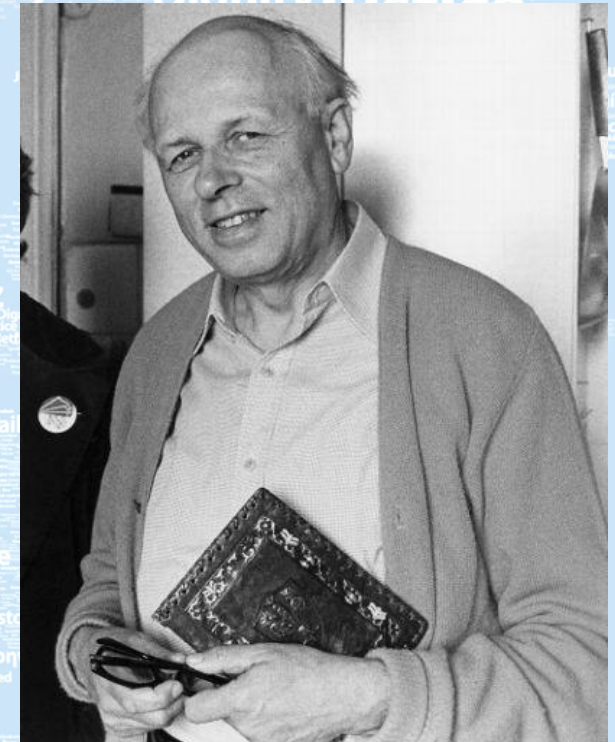
O Sacharovově ceně

- nejvyšší ocenění EU za činnost v oblasti lidských práv
- od roku 1988 udělována každoročně v prosinci (decembri) Evropským parlamentem jednotlivcům, skupinám a organizacím bojujícím za lidská práva a základní svobody
- vítězství spojeno s oficiálním diplomem a finančním příspěvkem ve výši 50 000 eur
- podpora laureátům ceny a pomoc v jejich činnosti

Andrej Sacharov (1921–1989)

- přední sovětský fyzik, disident a obránce lidských práv
- tvůrce sovětské vodíkové bomby, zasadil se o podepsání smlouvy o omezení jaderných testů v roce 1963
- postupem času jedním z nejodvážnějších kritiků režimu a ztělesněním boje proti potlačování základních práv
- Nobelova cena míru v roce 1975
- 1980 nucený exil a domácí vězení ve městě Gorkij
- 1984 myšlenka vzniku ocenění, 1987 souhlas Sacharova s pojmenováním ceny
- první cena udělena již 1988

Evropský parlament
Kancelář v České republice

První laureáti

Laureáti - disidenti, politici, novináři, aktivisté, ale i organizace

❖ Nelson Mandela a Anatolij Marčenko (in memoriam) – 1988

- Mandela - významný bojovník proti apartheidu v Jihoafrické republice
- Anatolij Marčenko - sovětský disident a bojovník za lidská práva v Sovětském svazu

❖ Alexander Dubček – 1989

- jediný československý laureát
- vůdčí osobnost pražského jara za úsilí o demokratické a hospodářské reformy v komunistickém Československu

Přehled laureátů za posledních 10 let

Od roku 1988 laureáty přes 40 osobností a organizací z více než 30 zemí světa

2012 – Nasrín Sotúdeová a Džafar Panahí, Irán

2013 – Malála Júsafzajová (16 let), Pákistán

2014 – Denis Mukwege, Demokratická republika Kongo

2015 – Ráif Badawí, Saúdská Arábie

2016 – Nádija Murádová (23 let) a Lamjá Hadží Bašárová (18 let), Irák

2017 – Demokratická opozice ve Venezuele

2018 – Oleh Sencov, Ukrajina

2019 – Ilham Tohti, Čína

2020 – Demokratická opozice v Bělorusku

2021 – Alexej Navalnyj, Rusko

SACHAROVVA CENA

JAK SE VYBÍRÁ LAUREÁT?

Evropský parlament uděluje Sacharovovu cenu za svobodu myšlení jednotlivcům nebo organizacím bojujícím za lidská práva a základní svobody.

Evropský parlament
Kancelář v České republice

Finalisté Sacharovovy ceny 2022

- Julian Assange
- statečný ukrajinský lid zastoupený prezidentem, zvolenými lídry a občanskou společností
- Komise pravdy v Kolumbii

Evropský parlament
Kancelář v České republice

Julian Assange

- spoluzakladatel Wikileaks
- v současnosti mu hrozí vydání do Spojených států, kde bude souzen na základě obvinění ze špionáže a zneužití přístupu k počítačům

Evropský parlament
Kancelář v České republice

Vítěz Sacharovovy ceny 2022

Statečný lid Ukrajiny,
zastoupený prezidentem Volodymyrem
Zelenským, zvolenými lídry a občanskou
společností

„Toto ocenění je určeno Ukrajincům, kteří bojují na Ukrajině. Těm, kteří byli nuceni uprchnout. Těm, kteří ztratili své příbuzné a přátele. Všem těm, kteří se postavili a bojují za to, v co věří. Vím, že statečný ukrajinský lid se nevzdá a my také ne“.

Roberta Metsolová, předsedkyně Evropského parlamentu

Evropský parlament
Kancelář v České republice

Slavnostní předání ceny

Sacharovova cena bude slavnostně předána 14. prosince na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku.

© European Union 2022 - Source: EP

